SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

Lakivaliokunnalle 7.10.2022
Kuuleminen 11.10.2022

LAUSUNTO LAKIVALIOKUNNALLE HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ HE 147/2022 vp

Suomen Asianajajaliitolta (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) on pyydetty lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä HE 147/2021 vp. Suomen Asianajajaliitto pitää esitettyä lainsäädäntömuutoshanketta tarpeellisena ja kannatettavana. Itse esitykseen ja sen yleisiin perusteluihin Asianajajaliitolla ei ole eritystä huomautettavaa, sillä hallituksen esityksen sisältö perustuu pääosin direktiivin 2019/1937 (jäljempänä ilmoittajansuojeludirektiivi) implementointiin ja direktiivin asettamiin vaatimuksiin.

Suomen Asianajajaliitto toteaa, että esityksen 4 §:n rajaus, jonka perusteella suojelu-toimia ei uloteta salassa pidettävien tietojen (esim. asianajajasalaisuuden piiriin kuuluvien tietojen) ilmoittajatahoille on perusteltu ja rajaus on selkeä sekä itse lakiehdotuk-sessa että sen perusteluosassa. Asianajajaliitto pitää rajausta kannatettavana ja tarpeel-lisena.

Asianajajaliitto nostaa esiin muutamia esityksessä ilmeneviä ongelmakohtia mm. eri il-moituskanavien rajapinnoissa ja erityisesti sitä, miten ilmoittajan menettelyä koskevassa arvioinnissa on huomioitu ilmoituksen kohteen rehellinen ja avoin pyrkimys puuttua epä-kohtiin ja poistaa mahdollisen menettelyn aikaansaamia vahinkoja.

Kysymys on ensisijaisesti siitä, onko ilmoittajalla oikeus lain edellyttämiin suojelutoi-menpiteisiin, jos sisäisen ilmoittamisen perusteella on ryhdytty korjaaviin toimenpiteisiin, mutta ilmoittaja siirtyy siitä huolimatta – ehkäpä vahingoittamistarkoituksessa – kolmi-portaisessa järjestelmässä eteenpäin joko siirtämällä asian keskitetyn ilmoituskanavan kautta toimivaltaiselle viranomaiselle tai jopa viemällä tietonsa julkisuuteen.

Lakiehdotuksessa suojelun epääminen ja väärän tiedon antamiseen liittyvä rangaistus-säännös on rajoitettu koskemaan sisällöltään väärää ilmoitusta, joten esitykseen sinänsä ansiokkaasti liitetty väärinkäytösten estämistä koskeva sääntely jää tältä osin puutteel-liseksi. Lakiesityksen 36 §:ssä esitetyt viittaukset eivät liiton näkemyksen mukaan anna riittävää suojaa väärinkäytöksiä vastaan tältä osin.

Asianajajaliitto toteaa direktiivin osalta muuten, että luotu kolmiportainen järjestelmä on liitonkin näkemyksen mukaan toimiva väline ilmoitusten käsittelyä silmällä pitäen. Edelly-tyksenä kuitenkin on, että em. rajapintoihin liittyviin ongelmiin luodaan toimivat ratkai-sut.

Liitto jättää arvoisan valiokunnan arvioitavaksi, voidaanko lakiesitys tällaisenaan hyväksyä vai onko tarvetta esim. lakiesityksen 6 §:n ja 36 §:n muuttamiselle tai täydentämiselle.

Suomen Asianajajaliitolla ei ole huomauttamista hallituksen esitykseen muilta osin.

Helsingissä 7. lokakuuta 2022

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Asianajaja Pekka Ylikoski
Asianajotoimisto Justitum Oy, Helsinki

PL 194, FI-00101 Helsinki
PB 174, FI-00101 Helsingfors
Mikonkatu 25, FI-00100 Helsinki
Mikaelsgatan 25, FI-00100 Helsingfors
puh. +358 (0)9 6866 120
info@asianajajaliitto.fi
info@advokatforbundet.fi
asianajajaliitto.fi
advokatforbundet.fi